

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) แบบตัดขวาง (cross section design) ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวคิดในการทำวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาพฤติกรรมการมาพบแพทย์ของผู้ป่วยที่มีก้อนที่เต้านมในโรงพยาบาลสระบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้ป่วยที่มีอาการก้อนที่เต้านมและเป็นผู้ป่วยใหม่ที่ไม่ได้นัด ที่มาตรวจที่แผนกผู้ป่วยนอกศัลยกรรมโรงพยาบาลสระบุรี จำนวน 1,200 คน/ปี โดยสุตรีกุ่มตัวอย่างถูกเลือกตามคุณสมบัติ ดังนี้

- 1.1.1 เป็นสตรีอายุ 20 ปี ขึ้นไป
- 1.1.2 สามารถอ่านออกเขียนได้
- 1.1.3 ไม่เคยรับการตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมมาก่อน
- 1.1.4 ไม่อยู่ในระหว่างตั้งครรภ์
- 1.1.5 สม่ัครใจเข้าร่วมโครงการ

1.2 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ Program G power 3.1.9.2 โดยคำนวณที่ Effect size .15 ได้ค่า Alpha = 0.05 ได้ค่า 1-beta = 0.07 ได้ขนาดตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 103 คน และได้เพิ่มขนาดตัวอย่างขึ้นอีกประมาณ 20% เป็น 120 คน เพื่อให้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่ดียิ่งขึ้นและป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลเหมือนการศึกษาอื่นๆ (ปราณปริยา โคสะสุ 2552) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) โดยสุ่มผู้ป่วยที่มาด้วยอาการก้อนที่เต้านมตามบัตรคิวตรวจซึ่งจะแบ่งประชากรออกเป็นช่วงๆ ที่เท่ากันคือ

12 คนแล้วตามลำดับที่ 1-12 จากนั้นจึงทำการสุ่มหมายเลข 1-12 ของทุกกลุ่มได้หมายเลข 5 จึงเลือกผู้ป่วยคนที่ 5 ของทุกๆ 12 คน รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 120 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 8 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทางคุณลักษณะประชากรของผู้ป่วยที่มีก้อนที่เต้านม เกี่ยวกับ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ที่อยู่ รายได้ของครอบครัว

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับก้อนและโรคมะเร็งเต้านม จะเป็นแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับก้อนและโรคมะเร็งเต้านมจำนวน 12 ข้อ โดยให้เลือกตอบ ถูก ผิด และไม่ทราบ โดย ถ้าตอบถูก จะได้ 1 คะแนน ตอบผิด/ไม่แน่ใจ ได้ 0 คะแนนจากข้อคำถามในหมวดความรู้ จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อ มีช่วงคะแนน 0 – 1 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด – สูงสุดเท่ากับ 0 – 12 คะแนน

การวิเคราะห์ระดับคะแนน ผู้วิจัยได้ประยุกต์ตามเกณฑ์การประเมินความรู้จากการเรียนรู้ของบลูม (Bloom 1971, pp. 47)

ระดับสูง	หมายถึง ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ของคะแนนเต็ม (10-12 คะแนน)
ระดับปานกลาง	หมายถึง ได้คะแนนร้อยละ 60-79.9 ของคะแนนเต็ม (7-9 คะแนน)
ระดับต่ำ	หมายถึง ได้คะแนนร้อยละ 0.0 – 59.9 ของคะแนนเต็ม (0-6 คะแนน)

ตอนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งเต้านม จะเป็นแบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งเต้านมจำนวน 6 ข้อ โดยให้เลือกตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นในข้อคำถามที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนการรับรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งเต้านม

การรับรู้	ข้อความเชิงบวก (คะแนน)	ข้อความเชิงลบ (คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

จากข้อคำถาม 6 ข้อ มีช่วงคะแนนแต่ละข้อระหว่าง 1 – 5 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด – สูงสุด เท่ากับ 6-30 คะแนน เกณฑ์การแบ่งระดับของการรับรู้จะแบ่งตามระดับคะแนน ดังนี้

การรับรู้ระดับต่ำ	คะแนน 6 – 13 คะแนน
การรับรู้ระดับปานกลาง	คะแนน 14 – 22 คะแนน
การรับรู้ระดับสูง	คะแนน 23 – 30 คะแนน

ตอนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรคมะเร็งเต้านม จะเป็นแบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรคมะเร็งเต้านม จำนวน 7 ข้อ โดยให้เลือกตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นในข้อคำถามที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนการรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรคมะเร็งเต้านม

การรับรู้	ข้อความเชิงบวก (คะแนน)	ข้อความเชิงลบ (คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

จากข้อคำถาม 7 ข้อ มีช่วงคะแนนแต่ละข้อระหว่าง 1 – 5 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด – สูงสุด เท่ากับ 7-35 คะแนน เกณฑ์การแบ่งระดับของการรับรู้จะแบ่งตามระดับคะแนนดังนี้

การรับรู้ระดับต่ำ	คะแนน 7 – 16 คะแนน
การรับรู้ระดับปานกลาง	คะแนน 17 – 25 คะแนน
การรับรู้ระดับสูง	คะแนน 26 – 35 คะแนน

ตอนที่ 5 การรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการมาพบแพทย์ จะเป็นแบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการมาพบแพทย์ จำนวน 5 ข้อ โดยให้เลือกตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นในข้อคำถามที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการมาพบแพทย์

การรับรู้	ข้อความเชิงบวก (คะแนน)	ข้อความเชิงลบ (คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

จากข้อคำถาม 5 ข้อ มีช่วงคะแนนแต่ละข้อระหว่าง 1 – 5 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด – สูงสุด เท่ากับ 5-25 คะแนน เกณฑ์การแบ่งระดับของการรับรู้จะแบ่งตามระดับคะแนนดังนี้

การรับรู้ระดับต่ำ	คะแนน 5 – 11 คะแนน
การรับรู้ระดับปานกลาง	คะแนน 12 – 18 คะแนน
การรับรู้ระดับสูง	คะแนน 19 – 25 คะแนน

ตอนที่ 6 การรับรู้เกี่ยวกับอุปสรรคของการมาพบแพทย์ จะเป็นแบบสอบถาม การรับรู้เกี่ยวกับอุปสรรคของการมาพบแพทย์ จำนวน 9 ข้อ โดยให้เลือกตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นในข้อคำถามที่มีทั้งด้านบวก และด้านลบ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังตาราง 3.4

ตารางที่ 3.4 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนการรับรู้เกี่ยวกับอุปสรรคของการมาพบแพทย์

การรับรู้	ข้อความเชิงบวก (คะแนน)	ข้อความเชิงลบ (คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

จากข้อคำถาม 9 ข้อ มีช่วงคะแนนแต่ละข้อระหว่าง 1 – 5 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด – สูงสุด เท่ากับ 9-45 คะแนน เกณฑ์การแบ่งระดับของการรับรู้จะแบ่งตามระดับคะแนนดังนี้

การรับรู้ระดับต่ำ	คะแนน 9 – 20 คะแนน
การรับรู้ระดับปานกลาง	คะแนน 21 – 33 คะแนน
การรับรู้ระดับสูง	คะแนน 34 – 45 คะแนน

ตอนที่ 7 ความสนใจในการตรวจเต้านมของตนเอง จะเป็นแบบสอบถามความสนใจในการตรวจเต้านมของตนเอง จำนวน 4 ข้อ โดยให้เลือกตอบ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่ปฏิบัติเลย เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน คำถาม คำตอบ	
ปฏิบัติเป็นประจำได้	2 คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้งได้	1 คะแนน
ไม่เคยตรวจ ได้	0 คะแนน

การแปลผลคะแนนความสนใจในการตรวจด้านมด้วยตนเอง มีคะแนนเต็มทั้งหมด 8 คะแนน ใช้เกณฑ์การแบ่งดังนี้

ความสนใจในการตรวจด้านมของตนเองมาก (6-8 คะแนน)

ความสนใจในการตรวจด้านมของตนเองปานกลาง (3-5 คะแนน)

ความสนใจในการตรวจด้านมของตนเองน้อย (0-2 คะแนน)

ตอนที่ 8 สิ่งชักนำให้มาพบแพทย์ จะเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสิ่งชักนำให้มาพบแพทย์ จำนวน 8 ข้อ โดยให้เลือกตอบ ใช่และไม่ใช่ เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน คำถาม คำตอบ

ตอบใช่ ได้ 1 คะแนน

ตอบไม่ ได้ 0 คะแนน

การแปลผลคะแนนสิ่งชักนำให้มาพบแพทย์ มีคะแนนเต็ม

ทั้งหมด 8 คะแนน ใช้เกณฑ์การแบ่ง ดังนี้

มีสิ่งชักนำให้มาพบแพทย์มาก (6-8 คะแนน)

มีสิ่งชักนำให้มาพบแพทย์ปานกลาง (3-5 คะแนน)

มีสิ่งชักนำให้มาพบแพทย์น้อย (0-2 คะแนน)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาสภาพปัญหาที่ผ่านมาและนำผลการศึกษามาวิเคราะห์เพื่อนำสู่การเลือกแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องใช้ในการวิจัย
3. กำหนดขอบเขตโครงสร้างของเนื้อหาตามทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้ แล้วจัดสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับคำตอบในแต่ละข้อ
4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีข้อกำหนดดังต่อไปนี้
 - 4.1 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความตรง (Validity) ให้ความเห็นชอบในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง

(Construct Validity) และความเหมาะสมของภาษา (Wording) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1

4.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มสตรีที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมาตรวจที่แผนกผู้ป่วยนอกศัลยกรรมโรงพยาบาลสระบุรี โดยใช้สตรีจำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำไปทดสอบคุณภาพของเครื่องมือทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงตามหมวดต่างๆ ดังนี้

4.2.1 ความรู้เกี่ยวกับก้อนและโรคมะเร็งเต้านม $\alpha = .7835$

4.2.2 การรับรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งเต้านม $\alpha = .8037$

4.2.3 การรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรคมะเร็งเต้านม $\alpha = .8055$

4.2.4 การรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการมาพบแพทย์ $\alpha = .7583$

4.2.5 การรับรู้เกี่ยวกับอุปสรรคของการมาพบแพทย์ $\alpha = .7258$

4.2.6 ความสนใจในการตรวจเต้านมของตนเอง $\alpha = .8095$

4.2.7 สิ่งชักนำให้มาพบแพทย์ $\alpha = .8215$

สรุปค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนี้อยู่ในช่วง 0.73-0.82

4.3 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขจนได้เครื่องมือที่มีความสมบูรณ์

4.4 นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถึงสำนักงานธุรการแผนกผู้ป่วยนอกศัลยกรรมโรงพยาบาลสระบุรีที่ผู้วิจัยจะ去做การวิจัยพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัยและระยะเวลาที่ดำเนินการ

3.2 ส่งหนังสือผ่านกรรมการจริยธรรมให้กับหน่วยงานวิจัยของโรงพยาบาลสระบุรี มีเลขที่ 062/2015

3.3 ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย เช่น พยาบาล เจ้าหน้าที่ห้องบัตร ฯลฯ ถึงขั้นตอน วิธีการต่างๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

3.4 จัดเตรียมอุปกรณ์ เอกสารเกี่ยวกับการทำวิจัยและสถานที่ที่จะใช้ในการดำเนินการวิจัย

3.5 เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ก่อนนำไปใช้เพื่อเก็บข้อมูลจริง

3.6 เก็บรวบรวมข้อมูลจริงโดยใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วโดยพยาบาลที่โต๊ะซักประวัติผู้ป่วยนอกจะแจกแบบสอบถามให้กับผู้ป่วยทำระหว่างรอตรวจกับแพทย์เมื่อผู้ป่วยทำเสร็จก็จะตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วส่งให้กับผู้วิจัย

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ Chi-square และ Multiple Logistic Regression โดยมีค่านัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

